DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
3. december 1992 *

I sag C-97/91,

Oleificio Borelli SpA, Pontedassio, Imperia (Italien), ved advokat Maria Luisa Sarni Florino, Genova, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Eugenio De March, som befuldmægtiget, bistået af advokat Giuseppe Marchesini, Italien, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

hvori der principalt er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning, der er indeholdt i skrivelse nr. 69915 af 21. december, hvorved den meddelte Oleificio Borelli SpA, at den ikke kunne imødekomme selskabets ansøgning om støtte fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, for regnskabsåret 1990, i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 355/77 af 15. februar 1977 om en fælles foranstaltning til forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsvarer (EFT L 51, s. 1), samt annullation af samtlige administrative akter, der har dannet grundlag for denne beslutning, og subsidiært om, at Kommissionen og/eller Regione Liguria dømmes til at erstatte det tab, som sagsøgeren anfører at have lidt,

har

* Processprog: italiensk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, G.C. Rodríguez Iglesias, og dommerne M. Zuleeg, R. Joliet, J.C. Moitinho de Almeida og D.A.O. Edward,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: fuldmægtig D. Triantafyllou,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 14. maj 1992,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. juni 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 18. marts 1991 har selskabet Oleificio Borelli (herefter benævnt »sagsøgeren«) i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, artikel 178 og artikel 215, stk. 2, anlagt sag med påstand om principalt annullation af en af Kommissionen truffet beslutning, meddelt sagsøgeren ved skrivelse nr. 69915 af 21. december 1990, om ikke at kunne imødekomme selskabets anmodning om støtte fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (herefter benævnt »EUGFL«), Udviklingssektionen, for regnskabsåret 1990 i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 355/77 af 15. februar 1977 om en fælles foranstaltning til forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsvarer (EFT L 51, s. 1), samt om annullation af samtlige administrative akter i sagen, som har dannet grundlag for omtalte beslutning, og subsidiært om, at Kommissionen og/eller Regione Liguria dømmes til at erstatte det tab, som sagsøgeren anfører at have lidt.

2 Det fremgår af sagen, at sagsøgeren den 16. december 1988 via den italienske regering indleverede en ansøgning til Kommissionen med henblik på, i medfør af nævnte forordning nr. 355/77, at opnå støtte fra EUGFL, Udviklingssektionen, til opførelse af en oliemølle i Pontedassio (Imperia). Ansøgningen, som i øvrigt var blevet anbefalet af Regione Liguria, kunne ikke opnå støtte fra EUGFL, eftersom antallet af ansøgninger i det pågældende regnskabsår i betydelig grad oversteg de disponible midler, og udvælgelseskriterierne taget i betragtning skønnedes ansøgningen ikke at kunne gives en fortrinsstilling. I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 21 i nævnte forordning nr. 355/77 overførte den italienske stat sagsøgerens ansøgning til regnskabsåret 1990.

3 Ved skrivelse af 19. januar 1990 underrettede de italienske myndigheder Kommissionen om den negative udtalelse nr. 109, som regionalrådet i Liguria havde afgivet den 18. januar 1990 angående den af sagsøgeren indleverede ansøgning om støtte.

4 Ved skrivelse nr. 69915 af 21. december 1990 fra Generaldirektoratet for Landbrug (herefter benævnt »den anfægtede beslutning«) underrettede Kommissionen sagsøgeren om, at dennes projekt, under henvisning til ovennævnte negative udtalelse, ikke kunne få adgang til proceduren for bevilling af støtte, da de i artikel 13, stk. 3, i forordning nr. 355/77 krævede betingelser ikke var opfyldt.

5 Ved kendelse af 25. februar 1992 har Domstolen erklæret sig inkompetent til at behandle sagen, for så vidt som den er rettet mod Regione Liguria og vedrører annullation af de nationale akter i sagen, som har dannet grundlag for Kommissionens beslutning.

6 Hvad nærmere angår sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Annullationspåstanden

7 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede beslutning er ulovlig, eftersom Regione Liguria's negative udtalelse, som danner grundlag for beslutningen, er retsstridig. Sagsøgeren anfører, at denne udtalelse er i strid med artikel 9 i nævnte forordning nr. 355/77, for så vidt som Regione Liguria har foretaget en fejlagtig bedømmelse af de med producenterne afsluttede leveringskontakter, som var bilagt ansøgningen om støtte. Ydermere er udtalelsen behæftet med magtfordrejning, idet begrundelsens formulering ikke svarer til de grunde, som havde afgørende indflydelse på dens vedtagelse.

8 Sagsøgeren har anført, at såfremt ulovligheden af den udtalelse, der er afgivet af Liguria's regionalråd, ikke har nogen indvirkning på den anfægtede beslutnings gyldighed, vil sagsøgeren være berøvet enhver domstolsbeskyttelse, eftersom udtalelsen er en forberedende retsakt, som ikke i italiensk ret kan gøres til genstand for sagsanlæg.

9 Domstolen skal her bemærke, at inden for rammerne af et sagsanlæg i medfør af traktatens artikel 173 har Domstolen ikke kompetence til at træffe afgørelse om lovmæssigheden af en retsakt udstedt af en national myndighed.

10 Denne kendsgerning ændres ikke af den omstændighed, at den pågældende retsakt indgår i en fællesskabsretlig beslutningsproces, når det klart fremgår af kompetencefordelingen inden for det pågældende område mellem de nationale myndigheder og fællesskabsinstitutionerne, at den af de nationale myndigheder udstedte retsakt binder den beslutningstagende fællesskabsinstans og således er afgørende for ordlyden af dennes beslutning.

11 Dette er tilfældet, når den kompetente nationale myndighed afgiver en negativ udtalelse om en ansøgning om støtte fra EUGFL. Det fremgår således af artikel 13, stk. 3, i nævnte forordning nr. 355/77, at et projekt kun kan modtage støtte fra EUGFL, hvis det anbefales af den medlemsstat, på hvis område det skal gennemføres, og følgelig kan Kommissionen, i tilfælde af en negativ udtalelse, hverken fortsætte proceduren vedrørende behandlingen af projektet i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningen, eller så meget desto mere kontrollere udtalelsens gyldighed.

12 Under disse omstændigheder kan de mangler, hvormed udtalelsen eventuelt måtte være behæftet, under ingen omstændigheder påvirke gyldigheden af Kommissionens beslutning om at afvise ansøgningen om støtte.

13 Det er således de nationale retters opgave, efter omstændighederne efter en præjudiciel forelæggelse for Domstolen, at udtale sig om lovmæssigheden af den pågældende nationale retsakt under de samme kontrolbetingelser, som er gældende for enhver endelig retsakt, udstedt af den samme nationale myndighed, som vil kunne tænkes at skade tredjemand, og følgelig at vurdere, om sagen kan realitetsbehandles, også selv om de nationale procesregler ikke foreskriver dette i et sådant tilfælde.

14 Som Domstolen har udtalt bl.a. i dom af 15. maj 1986 (sag 222/84, Johnston, Sml. s. 1651, præmis 18) og af 15. oktober 1987 (sag 222/86, Heylens, Sml. s. 4097, præmis 14), er nødvendigheden af domstolsprøvelse af enhver beslutning truffet af en national myndighed nemlig et almindeligt fællesskabsretligt princip, der udspringer af medlemsstaternes fælles forfatningstraditioner og er hjemlet i artikel 6 og 13 i den europæiske menneskerettighedskonvention.

15 Da udtalelsen fra medlemsstaten, på hvis område projektet skal gennemføres, indgår i en procedure, som fører til vedtagelse af en fællesskabsretlig beslutning, skal den pågældende medlemsstat overholde føromtalte krav om domstolsprøvelse.

16 I replikken har sagsøgeren endelig, som et nyt anbringende, gjort gældende, at artikel 13, jf. artikel 21 i forordning nr. 355/77, er tilsidesat og fejlagtig anvendt, og selskabet har herved henvist til faktiske omstændigheder, som det hævder først at have fået kendskab til under nærværende sag.

17 I denne henseende har selskabet gjort gældende, at det ved sagsanlægget ikke var klar over, at den negative udtalelse af 18. januar 1990 ikke var afgivet ved

afslutningen af behandlingen af ansøgningen om støtte, men i anledning af overførslen af projektet til regnskabsåret 1990. Imidlertid er der, ifølge sagsøgeren, ingen bestemmelse i forordning nr. 355/77, som på dette stadium i proceduren foreskriver en ny udtalelse angående ansøgningen om støtte. Følgelig burde Kommissionen ikke have betragtet udtalelsen afgivet i 1990 som en betingelse for at iværksætte den i artikel 21 i forordningen indeholdte procedure.

18 Det bemærkes, at i modsætning til hvad sagsøgeren hævder, vedrørte den negative udtalelse ansøgningen om støtte og ikke overførslen af projektet til regnskabsåret 1990. Under disse omstændigheder, hvor det af sagsøgeren påberåbte anbringende ikke er baseret på nye omstændigheder fremkommet under sagen, men på en fejlagtig fortolkning af den negative udtalelse og af artikel 13 og 21 i forordning nr. 355/77, skulle anbringendet have været anført i stævningen i overensstemmelse med procesreglementets artikel 38, stk. 1, litra c). Anbringendet kan følgelig ikke betragtes som nyt i procesreglementets artikel 42, stk. 2's forstand.

19 Dette anbringende skal derfor forkastes, og følgelig frifindes Kommissionen for annullationspåstanden i sin helhed.

Påstanden om ansvar uden for kontrakt

20 Det bemærkes, at bestemmelserne i traktatens artikel 178 og 215 kun giver Domstolen kompetence til at erstatte tab, som forårsages af fællesskabsinstitutionerne eller disses befuldmægtigede under udøvelsen af deres hverv. I den foreliggende sag er det imidlertid konstateret, at det påståede tab skyldes en retsakt udstedt af de nationale myndigheder.

21 Påstanden om at pålægge Fællesskabet ansvar kan derfor ikke tages til følge, og følgelig bør sagsøgte frifindes i sin helhed.

Sagens omkostninger

22 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) Sagsøgte frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Rodríguez Iglesias Zuleeg

Joliet Moitinho de Almeida Edward

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. december 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias
Formand for Femte Afdeling